

Nr 360.

Av herr **von Heland** och herr **Ericson, Oscar**, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa åtgärder till jordbrukets stödjande.*

I proposition nr 257 angående vissa åtgärder till jordbrukets stödjande framlägges bl. a. ett förslag till förordning om veteavgift, enligt vilket dylik avgift skall utgå med det belopp, högst 2 öre för varje kilogram av varans nettovikt, som Kungl. Maj:t bestämmer. Uppbördsförfarandet skall knytas till förmalningen, sålunda att vederbörande kvarnföretag åläggas svara för utgiftens inbetalande till statsverket.

Såsom departementschefen framhållit torde denna anordning i praktiken komma att medföra, att kvarnföretagen vid sina inköp av svenskt vete göra avdrag å inköpspriset med belopp, motsvarande veteavgiften. Denna avgift, som enligt propositionen skall anpassas efter skördens storlek och beskaffenhet, kommer alltså att erläggas av producenterna. Då departementschefen förklarar sig ha för avsikt att föreslå oförändrat inlösningspris för vete och då någon förskjutning av förhållandet mellan råg- och vetepris ej avses, bleve alltså följden, att det nuvarande inlösningspriset för såväl vete som råg skulle komma att minskas med det belopp, vartill veteavgiften bestämmes.

Departementschefen medger, att prisläget för brödsäd icke kan anses oskäligt högt, men finner det rimligt, att — i den mån produktionen i skyddet av statsåtgärderna gives större omfattning än som fordras för tillgodoseende av behovet — någon pridförsämring inträder. För vår del kunna vi icke anse det försvarligt att sänka inlösningspriset och därmed i det rådande tryckta läget avsevärt minska det ekonomiska utbytet av spannmålsodlingen. Man torde väl kunna vara överens om att ett inlösningspris per 100 kg. av 19 kr. för vete och 18 kr. för råg, som odlarna dessutom i stor utsträckning icke äro i tillfälle att fullt utnyttja, icke kan betecknas som högt annat än i förhållande till prisläget för vissa andra produkter, främst inhemsk fodersäd, vilket på grund av kända förhållanden bringats ned till en nivå, som ligger långt under produktionskostnaderna. Föreligger fara för överproduktion av vete, torde denna kunna avlägsnas därigenom att prisläget för fodersäd förbättras. Propositionen innehåller en del förslag i syfte att åstadkomma en rimlig pridförhöjning å inhemsk fodersäd. Om dessa förslag bliva effektivt tillämpade och om så kräves förbättrade, torde farhågorna för ett bestående överskott av brödsäd enligt vår mening knappast komma att besannas.

För att uppnå en snabbare avveckling av nuvarande veteöverskott synes en högre inmalningsprocent vara tillräddig. Enligt redogörelse av professor Å. Åkerman, Svalöf, rörande de kvalitetsundersökningar, vilka utförts vid Utsädes-

föreningens cereallaboratorium, har konstaterats, att 1933 års skörd av både vete och råg har osedvanligt god kvalitet. Särskilt gäller detta ifråga om vetet, vilket har hög råproteinhalt och mycket god bakningsförmåga. Råproteinhalten hos höstvetet är i medeltal 11,5 procent och sålunda betydligt högre än normalt. Det högsta medeltalet inom de olika områdena, vilket uppnåtts inom Uppland—Västmanland, är 12,4 procent, en siffra lika hög som hos ett bra La Platavete. För vårvetet är råproteinhalten i medeltal för hela landet så hög som 14,3 procent med ett högsta lokalt medeltal av 16 procent för Södermanland. I flera av områdena är råproteinhalten hos det svenska vårvetet lika hög som hos Manitobavetet. Professor Åkerman framhåller, att med den förnäma kvalitet, som 1933 års veteskörd besitter, kan med fog ifrågasättas, om inmalningen av svenskt vete icke skulle kunna ytterligare höjas utöver de 88 procent de till Svenska spannmålsföreningen anslutna kvarnarna för närvarande förmåla. Bakningsundersökningarna tala bestämt för att detta skulle vara möjligt.

Kunde åtgärder vidtagas för användning i större utsträckning än för närvarande av svenskt vete, skulle detta i sin mån bidra till en utjämning av det spannmålsöverskott, som uppkommit främst på grund av de senaste årens kvantitativt och kvalitativt osedvanligt goda skördar.

Av vad som anförts i det föregående framgår, att vi icke kunna tillstyrka en nedsättning av inlösningspriserna för vete och råg, motsvarande den föreslagna veteavgiften. Om det med hänsyn till önskvärheten av att förlusterna å spannmålsregleringen snarast möjligt bliva täckta skulle anses nödvändigt att dock uttaga vissa avgifter å vete, böra dessa uttagas enligt ungefärligen samma grunder, som föreslagits beträffande tillverkningskatt å vetekli.

Med hänvisning till här anförd motivering få vi hemställa,

att riksdagen måtte uttala sig för att inlösningspriserna för svensk brödspannmål av 1934 års skörd sättas till sådana belopp, att odlarna tillförsäkras nuvarande priser, oberoende av eventuellt utgående veteavgift.

Stockholm den 5 april 1934.

Erik von Heland.

Oscar Ericson.